

Verksamhetsberättelse för SFCK år 2012

Innehåll

Föreningen.....	1
Årsmöte, medlemmar och styrelsemöten	1
Föreningens ekonomi	2
Hedersledamot i SFCK 2012	2
Medlemsbladet	2
Hemsidan.....	2
Bidrag och stipendier	3
Styrelsens strategiska mål	3
Möten och utbildning	3
Vårsmötet.....	3
Riksstämman	3
Nationellt arbete och kontakter	4
Rekommendation: Harmonisering av enheter för hormonanalyser	4
ST-verksamhet	4
Översyn av läkarnas specialitetsindelning	4
IPULS verksamhet byter huvudman	4
IPULS projekt ”Kurser under ST”	4
IPULS förfrågningsunderlag för anbudsgivning 2013 avseende ST-kurser	5
Uppdatering av SFCK:s checklista för ST i klinisk kemi	5
Rekrytering av ST-läkare i klinisk kemi	5
Internationellt arbete och kontakter.....	6
UEMS.....	6
EFLM	7
IFCC	7
NFCK	8

Styrelsen för SFCK avger härmed verksamhetsberättelse för perioden 1 januari till 31 december 2012. Som man ser var 2012 ett händelserikt år för Klinisk kemi och SFCK. Det är ett spännande, kontinuerligt utvecklingsarbete som genomförs inom vår specialitet för att hjälpa våra kliniska kolleger och medarbetare att ta hand om sina patienter på bästa sätt.

Föreningen

Årsmöte, medlemmar och styrelsemöten

Ordinarie årsmöte hölls i Linköping den 26 april i samband med Vårsmötet. Föreningen hade vid verksamhetsårets slut 398 medlemmar. Under året har 24 nya medlemmar tillkommit medan 17 medlemmar har lämnat föreningen. Dessutom blev 34 medlemmar avregistrerade eftersom de ej betalat medlemsavgift under tre år. Åtta protokollförda styrelsemöten, varav fyra telefonmöten, har hållits under året.

Föreningens ekonomi

Föreningens ekonomi under 2012 har varit god, inkomster och utgifter är i balans. Årsredovisning har upprättats enligt Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens råd. Revision av föreningens ekonomi för 2012 genomförs av föreningens revisorer under april månad 2013.

Styrelsen för SFKK beslöt i början på 2012 att satsa på hemsidan vilket är den största utgiftsposten under året.

Hedersledamot i SFKK 2012

SFKK hade vid Vårmötet det stora nöjet att få utnämna Bodil Olander till hedersledamot av SFKK. Bodil har en ovanligt gedigen laboratorieutbildning. Hon var en av de två första laboratriser vid kemiska laboratoriet i Östersund. Under tiden i Östersund var Bodil mycket aktiv, en drivande person, ordnade många kurser, studiebesök och resor.

Bodil började sin läkarutbildning i Uppsala 1981. Bodil kom till Danderyd (DS) ca 1990. På DS gjorde hon sin ST och fick specialistexamen. Hon fick chefserfarenhet genom att vara enhetschef på DS och sedermera enhetschef på Karolinska.

Bodil har samarbetat med kollegor/forskare från *Kirurgien, DS*, avseende elastas, CRP och interleukiner och med *Barnmedicin, DS*, avseende CRP och interleukiner samt med *forskare på Karolinska Institutet (KI)* avseende folat/missfall.

Bodil föreläser fortfarande för medicine kandidater, KI, om leverfunktionsnedsättningar med Kliniks kemi och om biokemiska markörer för myokardskada samt föreläsningar och seminarier för kiropraktorstudenter, årskurs 4, i Klinisk kemi.

Under många år var Bodil sekreterare och riksstämmeredaktör i SFKK. Det sista året hon var aktiv i styrelsen var hon vice ordförande. Hon höll då ordning på alla personer och protokoll.

Styrelsen tackar Bodil för alla goda insatser för föreningen!

Medlemsbladet

Medlemsbladet "Klinisk kemi" har haft problem med att få annonsörer vilket gjort att vi ej har kunnat ge ut något nummer under 2012 av ekonomiska skäl. Vi gör ett nytt försök 2013 och det första numret kom ut i mars 2013. Även detta med underskott pga få annonser. Om vi ej kan få bättre ekonomi på tidskriften kommer vi tvingas gå över till att enbart använda oss av hemsidan för information till medlemmarna.

Hemsidan

Under hela 2012 har arbetet med en ny hemsida pågått tillsammans med företaget Multistore. En förhandsvisning gjordes på vårmötet i Linköping. Från och med oktober har hemsidan smygstartat och enda anledningen till att gamla hemsidan inte släckts ner ännu är tekniska bekymmer med att föra över medlemsregistret.

Styrelsen har fått mycket god feedback på nya hemsidan från medlemmarna.

Bidrag och stipendier

Inga resestipendier har delats ut i år eftersom ingen har sökt något resestipendie.

Styrelsens strategiska mål

Föreningens uppgift är att främja den Kliniska kemins utveckling i ett brett perspektiv. I början av februari genomförde styrelsen återigen en planeringsdag för att diskutera hur vi bäst prioriterar våra begränsade resurser för att göra ett bra arbete för föreningen och dess medlemmar.

- kommunikation med medlemmarna via en ny hemsida
- utbildningen av ST-läkare samt fortbildning av specialister
- rekommendationer inom fältet

Hemsidan och medlemstidningen är de viktigaste verktygen för en regelbunden kommunikation mellan styrelsen och medlemmarna och styrelsen har därför haft som mål att uppdatera hemsidan kontinuerligt.

Vår nationelle ST-studierektor är en nyckelperson för att omsätta de nya ST-reglerna i praktiken, få fram ST-kurser och driva ett framgångsrikt rekryteringsarbete. Nedan kan Du läsa mer om detta arbete.

En viktig del av SFKK:s arbete är att få fram nationella rekommendationer som kan vara ett stöd för den kliniska verksamheten. Exempel på sådana rekommendationer kan vara hur vi förbättrar tolkningen av våra mätningar eller genomför förändringar som är nationellt koordinerade. Betydelsen av detta arbete ökar nu när all övrig sjukvård går mot en nationell samordning. Ytterligare arbetsgrupper kommer nu att arbeta vidare med att nationellt samordna blodglukosmätningar.

Möten och utbildning

Vårmetet

Linköping var årets värd för vårmötet den 25 – 26 april 2012. Uppslutningen var stor. Över 530 deltagare var registrerade på vårmötet under minst en dag, vilket var klart över förväntan. Arrangörerna erbjöd ett intressant program späckat med föreläsningar inom ett brett fält av klinisk kemi. Tongivande komponenter var diagnostik av cancer, endokrina och metabola sjukdomar, koagulation och hjärt-/kärlsjukdomar, molekylärdiagnostik och individualiserad behandling samt logistik, automation och IT. Självklart var kontroversen kring fet mat och vinkonsumtion med i programmet. Företagssponsrade föredrag gav nyheter och innovationer på instrumentsidan. Förhoppningsvis var detta ett utmärkt tillfälle för frågor och diskussion inför kommande instrumentupphandlingar.

Riksstämman

SFKK medverkade inte med någon programpunkt.

Nationellt arbete och kontakter

Rekommendation: Harmonisering av enheter för hormonanalyser

Rekommendationerna har tagits fram av Equalis expertgrupp för endokrinologi, i samråd med SFKK.

Läkartidningen nr 39-40, 2012 Volym 10 9.

Brattsand G et.al: Equalis/SFKK rekommenderar harmonisering av enheter vid hormonbestämningar för säkrare vård.

En utförlig artikel är publicerad i *Klinisk Biokemi i Norden* (KBN) nr 4, vol 24, 2012 sidorna 20-27.

ST-verksamhet

Översyn av läkarnas specialitetsindelning

Socialstyrelsen har tagit fram en ny indelning av läkarnas specialiteter (Översyn av läkarnas specialitetsindelning. Artikelnummer 2012-7-9). Den nya indelningen ska bättre motsvara utvecklingen i befolkningens hälsa samtidigt som den tillgodoser professionens behov av specialisering. Klinisk kemi förblir en basspecialitet och SFKK avser inte göra några förändringar av den nuvarande målbeskrivningen för ST. De nya föreskrifterna beräknas träda i kraft den 1 januari 2014. Tanken med det är att undvika att ha tre parallella regelverk. Samma datum upphör nämligen möjligheten att ansöka om specialistbevis enligt den så kallade gamla ST som började gälla 1996.

IPULS verksamhet byter huvudman

Socialdepartementet har beslutat att huvudmannskapet för IPULS kärnverksamhet – administration av SK-kurser och utvecklingsprojekt – skall övertas av Socialstyrelsen. I och med detta kommer Ipuls som bolag att på sikt upphöra. Vilken institution som tar över huvudmannskapet för Ipuls övriga verksamhet, det vill säga inspektioner och kurscertifiering var vid årsskiftet ännu ej fastställt.

IPULS projekt ”Kurser under ST”

IPULS har tagit initiativ till att skapa ett helt nytt system för kurser under ST, med ett kursutbud som svarar mot de faktiska behoven avseende kursämnen och antalet kursplatser. Arbetet innebär att ta fram ett basutbud inom varje specialitet som täcker delmålen och som uppfyller kraven för att bli specialist. Mottot är att kunna gå rätt kurs vid rätt tillfälle. Representanter för klinisk kemi i detta arbete är Peter Ridefelt och Christian Löwbeer.

IPULS förfrågningsunderlag för anbudsgivning 2013 avseende ST-kurser

Nedanstående underlag skickades in till IPULS som svar på den årliga frågan om önskade ST-kurser.

Klinisk kemi 2014

Kursämne	Delmål	Kursdagar	B/C-kurs	När under ST	Intervall
Hematologi	2	4-5	C	T/M/S	2-3 år
Metoder, metodval och interferens inom klinisk kemi	1	4-5	C	T	2-3 år
Proteiner och lipider	2	4-5	C	T	2-3 år
Koagulation	2	4-5	C	T/M/S	2-3 år
Kvalitetssäkring och statistik	6	4-5	C	T/M	2-3 år
Endokrinologi	2	4-5	C	T/M/S	2-3 år
Metabola sjukdomar	3	4-5	C	T/M/S	2-3 år
Molekylärbioologisk metodik	1	4-5	B	T/M/S	2-3 år
Neurokemi	3	2-4	B	T/M/S	2-3 år

SFKK har en planering för ST-kurser enligt följande: Mätmetoder inom klinisk kemi, Falun, vt 2013; Hematologi, Umeå, vt 2014; Metabola sjukdomar, Stockholm, ht 2014; Endokrinologi, ht 2014; Neurokemi, 2014.

ST-kurser bör vara kvalitetsgranskade. Om kurserna inte granskas av IPULS, bör kursgivaren se till att kursen kvalitetsgranskas på annat sätt. Det kan t.ex. ske genom något lokalt förfarande inom landsting eller universitet, eller genom att kursplanen skickas till nationelle ST-studierektor i klinisk kemi för granskning och godkännande av SFKK:s styrelse.

Uppdatering av SFKK:s checklista för ST i klinisk kemi

Smärre uppdateringar har gjorts av checklistan och den nya versionen publicerades våren 2012 (version 2012-04-23). Checklistan för ST publiceras på SFKK:s hemsida. Checklistan utgör tillsammans med målbeskrivningen (SOSFS 2008:17) riktlinjer och stöd för handledare, ST-läkare och verksamhetschef när man formar det individuella utbildningsprogrammet för ST-läkaren.

Rekrytering av ST-läkare i klinisk kemi

Vid 2012 års slut fanns det i landet cirka 30 ST-läkare i klinisk kemi.

Internationellt arbete och kontakter

UEMS

European Union of Medical Specialists är en professionell organisation för läkare vars främsta uppgift är utbildningsfrågor. Inom sektionen för Laboratory Medicine/ Medical Biopathology ryms följande laboratoriespecialiteter; en generell laboratoriemedicinsk specialitet, hematologi och transfusionsmedicin, klinisk kemi, immunologi och genetik. Varje laboratoriespecialitet samlas i en egen division och diskuterar specialitetsberoende frågeställningar. Vår sektion innehåller delegater från 21 olika länder och våra nationella lagar och specialitetsdefinitioner skiljer sig åt vilket är en utmaning i våra harmoniseringsförsök. Lena Norlund är President of the Section och delegat för klinisk kemi. Mer information finns här; <http://www.uems-smb.org/http://www.uems-smb.org/http://www.uems-smb.org/>

UEMS Section of Laboratory medicine/Medical Biopathology har haft två möten under året. Full rapport från mötena finns på hemsidan.

UEMS möte i Madrid, Spanien 17-19:e maj 2012

Styrelsen för vår sektion hade en heldags strategimöte på onsdagen. Vi gick igenom vår To-do-list och reviderade vår strategiplan.

De följande två dagarna fortsatte med ordinarie sektionsmöte. Divisionerna höll separata möten som de rapporterade om till sektionen. En delegat som varit närvarande på senaste Council meeting redogjorde för sina intryck. Ett dokument om sektionens vision för framtiden påbörjades. Vår finansiella situation gicks igenom.

Planeringen för vår kommande kongress i Dubrovnik 10-13 oktober 2012 fortskrider enligt planerna. Mer information kan fås från vår hemsida; www.uems-smb.org

Diskussion om kommande kongress 2014 samt ett dokument hur dessa ska arrangeras godkändes.

Våra arbetsgrupper träffades och ansvarig person avlämnade rapport sedan för hela sektionen; en grupp för att planera sektionens kommande möten, en för moderniseringen av vår hemsida, en för planering inför eventuella kommande inspektioner, en för godkännande av kongresser och möten enligt UEMS-kvalitetsstandard för CME-poäng samt en för att aktivera delegater från de länder som ännu inte är representerade.

Sammanfattningsvis var det ett produktivt och intensivt möte i Madrid.

UEMS möte i Dubrovnik, Kroatien 10 oktober 2012

Denna gång var vår sektion för Laboratoriemedicins möte förkortat på grund av att vår joint congress med EFLM: *Clinical Medicine at the Clinical Interface* pågick mellan 2012-10-10-13 (www.dubrovnik2012.com).

Vårt sektionsmöte koncentrerades på strukturfrågor och färdigställande/revidering av basala dokument. Planering av vår nya hemsida tar en hel del kraft. Samtidigt hade styrelserna för vår sektion och EFLM fruktbara möten inför kommande gemensamma projekt. Sektionens nästa möte är i april 2013 i Stuttgart.

Kongressen var internationell, deltagare från hela världen var på plats. Av de 600 personer som deltog var majoriteten från Kroatien, vilket inte var så konstigt då även Kroatiens lokala förening hade årsmöte samtidigt. Nästa joint congress kommer att vara i Liverpool 2014 i oktober, datumen är inte ännu bestämda.

EFLM

EFLM Working Group: Preanalytical Phase (WG-PA)

Kjell Grankvist är medlem i den nybildade arbetsgruppen som skall undersöka om det finns behov av rekommendationer för vissa kritiska preanalytiska moment i EFLMs regi.

EFLM Working Group Committee on Quality and Regulations

Hans Wallinder och Anders Kallner är svenska representanter i Arbetsgruppen för Ackreditering och ISO/CEN frågor. En viktig uppgift för arbetsgruppen har varit att bedriva ett aktivt arbete för att den reviderade versionen av standarden ISO/CEN 15 189 ska bli så genomtänkt att medlemsländerna röstar Ja till den. Vid omröstningen var det bara två nationer som röstade Nej till den reviderade standarden, det var Sverige och Tjeckien! Sveriges motivering till ett Nej är att standarden är för "tvingande". Laboratorierna har betydligt mindre möjligheter att tolka standarden enligt eget huvud, utan det står strikt vad som gäller i förhållande till den tidigare versionen. Majoriteten röstade Ja till den reviderade standarden. En annan uppgift som arbetsgruppen har lagt ned mycket arbete på under hösten är synpunkter på revisionen av IVD-direktivet. Bland annat om Notified Bodies, patientsäkerhet, spårbarhet av kalibratorer, självtester, kostnadsbesparingar med mera. Synpunkterna har varit att man vill ha en tydligare skrivning vad som gäller för det reviderade IVD-direktivet. Andra arbetsuppgifter är att delta i internationella kongresser och även att skicka ut enkäter till medlemsländerna med frågor inom området. Resultatet av enkäterna publiceras ofta som en vetenskaplig artikel i någon tidskrift.

EFLMs working group: Congresses and Postgraduate Education

Lena Norlund sitter med en andra omgång 2011-2013

IFCC

Cystatin C

Cystatin C gruppen under ledning av Anders Grubb har arbetat vidare med samkalibrering mellan olika leverantörer baserat på den nya IFCC kalibratorn. De flesta av firmorna visar nu en mycket god samkalibrering och en del av firmorna har även börjat omkalibrera sina reagens enligt den nya IFCC kalibratorn. Man har i ett stort material från skåne jämfört iohexolclearance mot olika cystatin C ekvationer och förhoppningen är att dessa ekvationer kommer att publiceras under 2013. Vi skulle då få en cystatin C ekvation som är oberoende av vilket reagens man använt. I samma patientmaterial har man också validerat LM reviderad ekvationen tillsammans med MDRD och CKD-EPI ekvationerna. LM reviderad ekvationen som då är baserad på skånska patienter ger en betydligt mindre bias mot iohexolclearance än de övriga ekvationerna. För den intresserade så finns en sammanfattning av jämförelserna i

SBU:s rapport om kreatinin och cystatin C beräknat GFR som presenterades på riksstämman, 2012 (rapporten finns på www.sbu.se). Gruppens gemensamma åsikt är att

1. Vi har en bra cystatin C ekvation för svenska patienter som skulle kunna införas tillsammans med omkalibrerade cystatin C metoder. Detta måste ske i samarbete med leverantörerna.
2. LM rev-ekvationen är överlägsen MDRD och CKD-EPI ekvationerna när man använder dessa för svenska patienter. Gruppen rekommenderar därför en övergång till LM ekvationen. Det finns dock en del saker kvar att diskutera som hur långt upp och hur långt ner skall man svara ut beräknat GFR, hur gör vi med individer över 80 (90) år och om vi kombinerar kreatinin och cystatin C ekvationer, vilken typ av ekvation skall vi då ska ha.

Proteingruppen

Anders Larsson är medlem i gruppen och i proteingruppen ingår flera svenska representanter. Proteingruppen arbetar tillsammans med olika arbetsgrupper (t.ex. Cystatin C och CDT). För närvarande har man föreslagit IFCC att inrätta särskilda arbetsgrupper för fria lätta kedjor och autoantikroppstester då det inom dessa områden finns klara standardiseringsproblem. Den senaste gruppen som proteingruppen initerade var WG-CSF gruppen (se nedan)

WG-CDT

Anders Helander och Jan Olof Jeppsson är medlemmar i arbetsgruppen för CDT-standardisering. Gruppen arbetar både med att definiera referensmetodik för CDT och ta fram ett lämpligt referensmaterial som skall kunna användas för olika metoder att mäta CDT (immunologiska, HPLC, kapillärelektrofores m.m.)

WG-CSF

Kaj Blennow är ordförande och Anders Larsson och Henrik Zetterberg är medlemmar i arbetsgruppen som ska ta fram ett referensmaterial för cerebrospinalvätska (CSV). För närvarande ingår insamling av cerebrospinalvätska till referensmaterialet. För ett CSV referensmaterial räknar vi med att man behöver 5-10 liter CSV som helst skall vara så likt normal CSV som möjligt. Att samla 5 liter CSV från friska frivilliga är ej praktiskt möjligt. Vi har därför valt att samla CSV från patienter med lågtryckshydrocefalus. Bedömningen är att det är det material som är mest likt normal CSV.

C-NPU

Urban Forsum, är medlem i C-NPU. Denna kommitté för Nomenclature, Properties and Units arbetar bland annat med att överföra NPU-databasen till IFCC.

NFKK

NFKK har haft två styrelsemöten under året. Det första hölls Turning Torso i april Malmö. Det blåste rejält. Vilket väl märktes på 200 meters höjd, med en härlig utsikt över Öresund, Köpenhamn och Malmö. Det andra mötet hölls i samband med det nordiska mötet i Reykjavik i juni. Där var det desto lugnare, solen sken hela veckan och det var mycket varmt för årstiden.

Den nordiska kongressen i Reykjavik var en stor framgång. Det var ett mycket varierat och intressant program med många utställare och posters. Tack vare gedigna internationella kontakter fanns ett antal världsledande forskare på plats, exempelvis Dennis Lo och Piero Rinaldo. Mötet var mycket välbesökt och arrangörerna fick till en mycket hemtrevlig atmosfär.

Ett viktigt fokus har varit att ”vässa” föreningens avtryck i mediala sammanhang och lyfta fram den kvalitet och utvecklingsanda som finns inom disciplinen. Exempel på detta är den nya hemsidan som har blivit mycket uppskattad. Likaså har vår tidskrift *Klinisk Biokemi i Norden* fått ett rejält nytt avstamp med Per Simonsson vid rodret som huvudredaktör sedan 2011.

Den 9 april 2013

.....
Lena Norlund, ordförande

.....
Camilla Valtonen-André, sekreterare

.....
Mattias Aldrimer, vice ordförande

.....
Barbro Mårtensson, skattmästare

.....
Anders Larsson, redaktör

.....
Ola Hammarsten, ledamot och vetenskaplig sekreterare

.....
Majid Osman, ledamot

.....
Christian Löwbeer, nationell ST-studierektor

.....
Peter Ridefelt, suppleant

.....
Inga Zelvyté, suppleant